

Del 1 Skoen trykker

Om morgendagens vinnere

«Hvor jobber du, sa du?». I møte med en bekjent på gata er det jo slikt man gjerne snakker om. Jobb og familie.

■ Kristin Rosnes Holte, rådgiver i Initiativ for etisk handel (IEH)

Men så var det oppfølgingsspørsmålene, da: «Hva står Initiativ for etisk handel for? Hvordan jobber dere? Med hvem? Er det bistand? Driver dere med grønnvasking?». Og så, gjerne mot slutten: «Handler du bare etisk, du da?»

For å svare på det siste først: Nei, jeg kan ikke garantere for at det jeg handler av interiør, mat, klær, sko og så videre er forsvarlig produsert, da mener jeg med henhold til internasjonale retningslinjer for arbeids- og menneskerettigheter. Men jeg kan garantere at det er viktig for meg og mine bekjente, når vi står overfor valg mellom en merkevare vi vet jobber godt med sine leverandører, og en som ikke gjør det.

Initiativ for etisk handel (IEH) ble stiftet i 2000 av LO, Virke, Kirkens Nødhjelp og Coop Norge. Vi er altså et flerpartsinitiativ som samler fagforeninger, arbeidsgiverorganisasjoner, frivillige organisasjoner, private og offentlige bedrifter i en unik allianse. Det gjør oss i stand til å møte komplekse problemstillinger som ikke kan håndteres av den enkelte bedrift alene.

IEH er en medlemsorganisasjon. Vi skal sette medlemmene i stand til å håndtere utfordringer i sine leverandørkjeder slik at de bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering.

Det er ikke grønnvasking, ei heller bistand. Men et stykke hardt arbeid, det tror jeg flere av medlemmene våre kan si at det er. Likevel vil jeg påstå at det er verdt det, på flere nivå:

Da jeg begynte i IEH, var jeg opptatt av «vinn-vinn»-tanken. Jeg opplevde at IEH sto i en unik posisjon til å skape morgendagens

Produktiviteten blir bedre hos leverandører til bedrifter som jobber systematisk med å sikre at innkjøpspraksisen støtter opp under gode arbeidsforhold, mener Initiativ for etisk handel.

vinnere; bedrifter som både kan bidra til å bedre arbeidsforhold for arbeiderne på fabrikker i lavkostland, øke levestandarden i landet, bidra til stabilitet på fabrikkene – og samtidig vinne markedsandeler fordi bevissheten blant forbrukerne er økende. Det jeg ikke visste da, men som jeg gjennom møter med medlemmer vet i dag, er at det også skjer positive prosesser internt hos dem som har klart å forankre etisk handel godt. De ansatte blir begeistret og stolte av sin arbeidsplass og hva de får til.

I fjor høst lanserte vi et helt rykende ferskt hefte, eller en praktisk guide om du vil, som skal hjelpe bedrifter i deres innkjøpsprosesser til å forstå hva pruting på pris, sene ordrebekreftelser og hyppige ordreendringer faktisk fører til. Både økonomisk og arbeidsmiljømessig kan dette få store, negative konsekvenser for leverandørene og arbeiderne.

Vi vet at man som innkjøper blir stilt overfor tøffe krav både når det gjelder lønnsomhet og tid. Derfor er det viktig at nye rutiner for innkjøp

forankres på et høyere nivå i bedriften, slik at man sammen kan forstå og skape sammenheng mellom mål og aktiviteter. Dette er tids- og arbeidskrevende. Men vi har flere eksempler på at produktiviteten hos leverandører til bedrifter som jobber systematisk med å sikre at innkjøpspraksisen støtter opp under gode arbeidsforhold – blir bedre!

Dermed kan man føre opp nok et punkt under «vinn-vinn»-tanken.

Gjennom de neste nummer av SKO skal vi hjelpe deg videre til å jobbe med din bedrifts innkjøpspraksis, skritt for skritt, for at du forhåpentligvis kan bli en mer ansvarlig innkjøper. I vår guide har vi tatt for oss ni grunnleggende innkjøpsprosesser hvor koblingen mellom innkjøp og arbeidsforhold tydeliggjøres. Vi starter med de tre første: Volumprognoser, produktutvikling og prøvebestillinger. Fortsettelse følger!